

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова факультету соціології та управління
Т.Ф. Бірюкова
_____ 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА АНАЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ В СУЧАСНІЙ
ПОЛІТИЦІ

Укладач: Лепська Н.В., к.політ.н., доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії
та управління

Протокол № 1 від 29 серпня 2021р.
Завідувач кафедри політології

_____ Є. Г. Цокур

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від 31 серпня 2021р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

_____ Н. В. Горло

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3	нормативна	
		Цикл дисциплін професійної підготовки	
Спеціальність 052 політологія	Загальна кількість годин –90	Семестр:	
		5 -й	-
Освітньо-професійна програма Міжнародна політика та політика національної безпеки	Змістових модулів – 4	Лекції	
		14 год.	-
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Семінарські	
		14 год.	-
		Самостійна робота	
		62 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Інформаційна політика та аналітичні структури в сучасній політиці**» є формування фахових компетенцій майбутніх спеціалістів з політології, зокрема з міжнародної політики, щодо аналізу специфіки сучасної інформаційно-політичної сфери та діяльності провідних аналітичних структур як суб'єктів інформаційної політики, розширення і поглиблення знань студентів з методології інформаційних впливів та практик їх застосування в умовах політичної дійсності сучасного світового порядку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Інформаційна політика та аналітичні структури в сучасній політиці» є: вивчення теоретичних основ організації, впровадження та аналізу інформаційно-політичної діяльності в системі сучасної світової політики; з'ясування основ організації

інформаційного протиборства і партнерства акторів міжнародної політики; опанування механізмів менеджменту масових комунікацій і медіаменеджменту у формуванні позицій різних суб'єктів світової політики для ефективної реалізації їх зовнішньополітичних цілей та завдань; вивчення основних засад діяльності аналітичних центрів як сучасних суб'єктів світової політики; засвоєння специфіки діяльності провідних аналітичних структур у формуванні сучасного інформаційного простору та інформаційно-аналітичного контенту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. об'єктивно-методологічні основи і поняттєво-категоріальний апарат теорії інформаційної політики;
2. основні етапи еволюції інформаційної політики в міжнародних відносинах;
3. глобальні засоби передачі інформації;
4. технології інформаційного протиборства і партнерства акторів світової політики;
5. специфіку сучасних інформаційних війн у світовій політиці;
6. можливості практичного застосування отриманих знань;
7. сутність, структуру, типологію аналітичних структур;
8. функціональні особливості та принципи діяльності аналітичних структур;
9. специфіку інформаційно-аналітичної діяльності провідних аналітичних структур в глобальному інформаційному просторі;

уміти:

1. компетентно тлумачити базові терміни курсу;
2. розпізнавати різні методи і технології інформаційної взаємодії суб'єктів світової політики;
3. аналізувати продукти інформаційної діяльності суб'єктів світової політики з точки зору можливості їх впливу на суспільну свідомість мікро- і макрорівня;
4. здійснювати підбір базової інформації для аналізу інформаційно-політичної діяльності суб'єктів світової політики;
5. вміти розробити модель будь-якого інформаційного продукту у контексті конкретно поставлених завдань із галузі міжнародних відносин;
6. прогнозувати наслідки процесів, що відбуваються у інформаційно-політичній сфері світової політики.
7. критично оцінювати інформаційну політику конкретних суб'єктів світової політики та визначати її вплив на появу проблем у глобальному просторі світової політики;

Заплановані робочою програмою результати навчання	Методи і контрольні заходи
---	----------------------------

та компетентності	
1	2
<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.</p> <p>РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle</p>
<p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях</p> <p>Тестування у системі moodle</p>
<p>СКО3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p>	<p>Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру: написання есе; завдання на порівняльний аналіз</p>
<p>СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців</p> <p>РН 16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань</p>	<p>Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів</p>
<p>ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях; підготовка ІДЗ</p>
<p>ЗК08 Здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою, знання іноземних мов.</p> <p>РН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях; розробка та захист індивідуального дослідницького завдання</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни, які пов'язані з викладанням курсу «Інформаційна політика та аналітичні структури в сучасній політиці»:

«Інформаційно-політична діяльність в міжнародних відносинах», «Основи геополітики», «Теорія міжнародних відносин», «Політичне прогнозування та проектування», «Міжнародні політичні організації та структури».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інформаційної політики.

Тема 1. Інформація та інформаційна політика на сучасному етапі розвитку суспільства. Сутність епохи інформаційного суспільства. Інформація та знання як головні цінності інформаційного суспільства, на яких ґрунтується виробництво нової епохи. Інформація, її роль та функції у соціальних системах. Поняття інформації та її властивості. Інформація і знання: відмінне та спільне. Кібернетичний підхід до інформації. Комуникативний підхід до інформації. Психологічний підхід. Поняття якості інформації. Поняття політичної інформації та її специфіка. Особливості інформації в системі міжнародних відносин. Види інформації. Соціальна інформація. Інформаційний обмін у соціальних системах. Поняття, властивості і структура інформаційного простору. Інформаційний простір як об'єкт управління в системі державної інформаційної політики. Технології інформаційного впливу у соціальних системах. Визначення, об'єкт та предмет інформаційної політики. Методологічні основи інформаційної політики. Інформаційна політика в системі наукового знання.

Тема 2. Політико-правові засади регулювання інформаційних відносин. Сутність інформаційних відносин. Інформаційна діяльність. Інформаційні служби. Політико-правове середовище діяльності засобів масової інформації. Доступ до публічної інформації. Правові гарантії доступу до інформації. Державна таємниця. Регулювання концентрації засобів масової інформації. Законодавство про дифамацію. Доктрина «суспільного діяча». Декларація про свободу політичної дискусії у засобах масової інформації. Суспільний контроль за державними посадовими особами. Захист приватного життя, приватних інтересів. Правові проблеми регулювання мережі Інтернет. Законодавство України в інформаційній сфері. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні. Національна програма інформатизації. Правове забезпечення інформаційної політики зарубіжних країн: спільне та специфіка.

Тема 3. Державна інформаційна політика. Державна інформаційна політика як частина системи державного управління. Сутність розробки національної інформаційної політики. Врахування вихідних даних, або чинників, які здійснюють вплив на розробку національної інформаційної політики: політичні та економічні зовнішні фактори; національні умови та внутрішні фактори; секторальні інтереси. Створення експертної групи. Виявлення та запрошення до співучасті у роботі секторальних і багатосторонніх груп та мереж. Діагностика електронної готовності країни. Аналіз потреб країни з точки зору побудови інформаційного суспільства. Планування: визначення мети, стратегії, ресурсів, відповідальних. Законодавче забезпечення. Етап реалізації. Конкретизація інформаційної

політики. Моніторинг та оцінка результатів. Інформування населення. Загальні аспекти зарубіжного досвіду інформаційної політики. Американський досвід розвитку інформаційної інфраструктури. Канадський досвід побудови інформаційної політики. Інформаційна політика країн ЄС. Організація та впровадження інформаційної політики в Китаї та Японії. Фінська модель побудови інформаційного суспільства. Модель Силіконової долини.

Змістовий модуль 2. Інформаційний простір світової політики.

Тема 4. Інформаційно-комунікативна природа світової політики.

Основні суб'єкти міжнародної діяльності, їх роль у формуванні інформаційної стратегії держави. Організація і управління інформаційно-політичною діяльністю в системі міжнародних відносин. Типи інформаційної взаємодії акторів світової політики. Еволюція інформаційної взаємодії акторів міжнародної політики Інформаційне протиборство і партнерство суб'єктів міжнародних відносин. Поява інформаційних агенцій як комунікативна інновація у світовій політиці XIX ст. Характеристика радянських інформаційних агентств (ІТАР ТАСС, РІАН, Інформаційного агентства Інтерфакс). Глобальні засоби передачі інформації у міжнародних відносинах (Асошіейтед Пресс, міжнародне радіомовлення «Голос Америки», ВВС, Радіо Японії, глобальна служба новин СНН, Євроньюс тощо). Міжнародна журналістика. Шляхи та форми інформаційного супроводу міжнародних проектів з боку журналістів-міжнародників. Інформаційна політика у формуванні геополітичної стратегії держави. системи. Розроблення концепції державної політики у сфері ЗМІ. Телерадіопростір. Національні інформаційні служби та агентства. ДІНАУ. Унормування діяльності та розповсюдження продукції зарубіжних ЗМІ на території України.

Тема 5. Іміджування держави в системі інформаційної політики.

Поняття «імідж держави» та «імідж країни». Напрямки формування іміджу суб'єктів міжнародних відносин. Зовнішньополітичне іміджування держави. Поняття державного бренду. Національний брендинг та «б-кутник С.Анхольта». Програми державного інформаційного брендингу країн світу. Етапи кампанії щодо успішного бренду країни. Формування іміджу країну у світовій громадській думці. Конкурентні переваги країн: факторні умови, умови внутрішнього попиту, суміжні галузі, стратегія і структура фірм у внутрішньогалузевій конкуренції. Фактори інвестиційної привабливості країни. Інформаційне просування іміджу держави і її позиціонування у системі світового порядку. Кризові ситуації в державному іміджмейкінгу. Інформаційні засоби створення та підтримання позитивного іміджу держав. Стратегії культурної дипломатії та технології «м'якої сили» в іміджуванні провідних держав світу.

Змістовий модуль 3. Інформаційна безпека в сучасній політиці.

Тема 6. Інформаційна безпека на національному та міжнародному рівні. Підходи до концептуалізації та індикатори визначення інформаційної безпеки. Співвідношення понять: інформаційна сфера, інформаційна безпека, національна безпека, кібернетична безпека. Підходи до дослідження

інформаційної безпеки (статичний, діяльнісний, комплексний). Система забезпечення інформаційної безпеки. Національний інтерес в інформаційній сфері. Правові засади організації системи інформаційної безпеки в Україні. Державна політика забезпечення інформаційної безпеки України. Інститути забезпечення інформаційної безпеки України. Механізми реагування на загрози інформаційній безпеці України. Законодавче забезпечення інформаційної безпеки України. Інформаційна безпека як складова Концепції національної безпеки України. ЗМІ як інструмент інформаційної безпеки України. Громадські організації в контексті інформаційної безпеки України. Інститути й інструменти забезпечення інформаційної безпеки Європейського Союзу. Нормативно-правові акти ЄС у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Основні засади політики інформаційної безпеки НАТО.

Тема 7. Загрози інформаційній безпеці. Поняття і різновиди загроз інформаційній безпеці. Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації. Аналіз, прогнозування, моніторинг інформаційних викликів та загроз. Інформаційний суверенітет держави. Методики оцінювання загроз інформаційній безпеці в соціальних Інтернет-сервісах. Механізми реагування на загрози інформаційній безпеці. Інформаційне протиборство, інформаційна експансія, інформаційна війна, інформаційний тероризм. Інформаційна акція, інформаційна атака, інформаційна операція, інформаційна кампанія. Інформаційно-психологічна протидія, контроль каналів передачі інформації, система моніторингу та прогнозування негативних інформаційно-психологічних впливів. Двостороннє та багатостороннє співробітництво з міжнародними організаціями у сфері інформаційної безпеки. Система захисту мережі передач даних. Загрози інформаційній безпеці під час міжнародного конфлікту. Інформаційне супроводження конфлікту і антикризові комунікації. Основні компоненти інформаційного забезпечення міжнародних конфліктних ситуацій (аналітичний, комунікаційний). Кризові комунікації. Роль ЗМК у інформаційному забезпеченні кризових ситуацій. Публічна дипломатія ЗМК.

Тема 8. Інформаційні війни в сучасній світовій політиці. Інформаційна війна як форма протиборства сторін. Причини виникнення та принципи інформаційних війн. Логіка інформаційної війни. Механізми інформаційної війни як сукупність правил і процедур прогнозування, планування, виділення ресурсів і стимулювання її ведення, спрямованих на досягнення певної мети. Програма інформаційної війни і основні принципи менеджменту інформаційних війн. Архетипи інформаційних війн як образ, спрощена модель її ведення в уяві людини, її психіці. Інтелектуалізація інформаційних війн шляхом введення адаптивних архетипів, що спрощують розуміння реальних політичних процесів. Типи інформаційних війн: політичні, дипломатичні, фінансово-економічні і військові. Геополітичне інформаційне протиборство. Інформаційно-технічне і інформаційно-психологічне протиборство. Інформаційна зброя. Об'єкти інформаційних впливів. Інформаційне протиборство у світовій політиці на стратегічному рівні. Розвідка і шпіонаж як методи інформаційних війн. Фальсифікація історії як метод інформаційного протиборства держав. Специфіка сучасних інформаційних війн у міжнародній політиці на прикладі провідних акторів міжнародних відносин (США, Росія,

Китай, Німеччина, Франція і т.д.). Україна в системі інформаційних війн сучасної світової політики.

Тема 9. Технології інформаційно-комунікаційної діяльності у міжнародних відносинах. Управління інформацією в умовах кризових ситуацій в міжнародних відносинах. Аналітика в інформаційних комунікаціях. Інформаційні атаки. Технології спіндокторінгу в умовах кризи інформаційного супроводу міжнародних відносин. Роль експертів і консультантів в управлінні інформаційними потоками. Каналізування суспільної думки в технологіях антикризового інформаційного менеджменту. Побудова PR-кампаній та інформаційних кампаній. Інформаційні стратегії як діяльність щодо адресного управління суспільною думкою засобами інформаційного впливу. Оборонна стратегія у відображенні інформаційних атак під час надзвичайних екстремальних ситуацій. Методи оборонної стратегії. Наступальна стратегія у формуванні швидкої агресивної суспільної думки, спрямована на порівняння з конкурентом не на його користь. Методи наступальної стратегії (формування інформаційного приводу, розв'язання інформаційної та психологічної війни, розв'язання образу ворога). Методи провокацій і ідеологічних війн у міжнародних відносинах.

Техніки маніпулювання суспільною свідомістю зі сторони ЗМІ – специфічне подання матеріалу та повідомлень. Виділення у повідомленні певних сторін та акцентів та замовчування інших сторін та акцентів. Журналістська обробка матеріалу та фактів та подання їх в необхідній інтерпретації. Організація повідомлень в очікувану глядачами, слухачами та читачами форму – інтерв'ю з експертами, відомими та авторитетними особистостями, ток-шоу, полеміки, дебати та ненав'язливе управління суперечкою зі сторони модератора. Створення навколо повідомлення певної емоційної атмосфери – обурення або підтримки, неприязні або співчуття.

Організація інформаційної діяльності з урахуванням психологічних і ментальних особливостей сприйняття певного суспільства (дозоване подання інформації, створення та вмале використання інформпривідів, поетапне розгорнення інформаційних кампаній, застосування різноманітних технологій та їх гнучка зміна). Варіювання прийомів та методів та збереження головної мети інформаційних кампаній у міжнародних відносинах

Змістовий модуль 4. Аналітичні структури в сучасній інформаційній політиці.

Тема 10. Сутність та основні засади аналітичної діяльності. Базові поняття «аналітика», «аналіз», «аналітична структура», «інформаційно-аналітична діяльність», «експертно-аналітична діяльність», їх специфіка в політичній сфері суспільства. Еволюція інформаційно-аналітичної діяльності. Функції і сутність інформаційно-аналітичної діяльності. Базові принципи та цілі інформаційно-аналітичної діяльності в політичній сфері. Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності в сучасному інформаційному просторі. Провідні тенденції розвитку інформаційного суспільства та їх вплив на якісний стан інформаційно-аналітичної діяльності та експертизи. Основне правило інформаційно-аналітичного процесу. Інформаційна безпека та

інформаційний суверенітет, їх роль в аналітичній діяльності. Об'єкти та суб'єкти інформаційно-аналітичної діяльності. Особливості правової регламентації інформаційно-аналітичної діяльності. Аналітик та експерт: загальне та особливе. Професія політичного аналітика. Вимоги до аналітика та експерта з точки зору професійної діяльності. Поняття «професійна компетентність аналітика». «Професійний кодекс» політичного аналітика.

Тема 11. «Фабрики думки» як суб'єкти експертно-аналітичної діяльності. Поняття «фабрики думки» («think tanks»), «мозковий центр» в політологічному дискурсі. Роль та місце «фабрик думки» («think tanks») в сучасному політичному процесі як на загальносвітовому рівні, так і на державному рівні. Проблема інтелектуального забезпечення супроводу політики. Еволюція експертно-аналітичних організацій у світовій політичній практиці. Фабрики думки в системі політичних акторів: загальний досвід діяльності західних країн, Китаю, Японії. Відмінні риси мозкових центрів від традиційних науково-дослідницьких установ та центрів публічної політики. Типологія мозкових центрів (центри фундаментальних досліджень; центри, що працюють за контрактом; центри впливу «у суспільних інтересах»; інститути політичних досліджень; центри, що працюють «на відкритому ринку» та інш.). Функції, ресурси та форми участі мозкових центрів у сучасній інформаційній політиці. Методики оцінки впливовості аналітичних центрів. Проблема кількісної оцінки впливу мозкових центрів та розробки комплексної і універсальної методики оцінки впливовості експертно-аналітичних центрів.

Тема 12. Досвід діяльності аналітичних центрів у формуванні інформаційної політики. Історія створення та умови виникнення перших аналітичних центрів в США. Еволюція аналітичних структур в США та сучасні тенденції їх розвитку (Brookings Institution, Hoover Institute of war revolution and peace, US Institute of peace, RAND Corporation, Heritage foundation. Типологія американських «think tanks». Форми участі в політичному процесі та ресурси впливу американських мозкових центрів. Символічний капітал та статус провідних мозкових центрів США. Технології впливу експертно-аналітичних центрів на формування американської інформаційної політики. Канали і способи впливу мозкових центрів на процес прийняття політичних рішень в США. Напрями сучасного розвитку мозкових центрів США. Оцінка можливості впливу аналітичних центрів в США на сучасний інформаційний простір світу. Специфіка українських фабрик думки на тлі експертно-аналітичних установ країн пострадянського простору та західних установ. Вплив мозкових центрів на реалізацію інформаційної політики в різних сферах суспільного життя України. Провідні вітчизняні мозкові центри: «Центр Разумкова», Український незалежний центр політичних досліджень, Інститут світової політики, Центр оперативно-стратегічного аналізу. Діяльність аналітичних установ в Україні та проблема їх політичної ангажованості. Експертно-аналітичний супровід виборчих кампаній та електоральні дослідження в діяльності вітчизняних аналітичних центрів. Перспективи розвитку аналітичних центрів в Україні на державному рівні, місцевому самоврядуванні, бізнесі та політиці.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семинарські заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	8	4		4		7		10	5	15
2	15	4	2		2		11		5	10	15
3	15	8	4		4		7		7	8	15
4	15	8	4		4		7		7	8	15
Усього за змістові модулі	60	28	14		14		32		30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30				40
Загалом		90						100			

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Інформація та інформаційна політика на сучасному етапі розвитку суспільства.	2	
	Державна інформаційна політика.	2	
2	Інформаційно-комунікативна природа світової політики.	2	
3	Інформаційна безпека на національному та міжнародному рівні.	2	
	Інформаційні війни в сучасній світовій політиці.	2	
4	Сутність та основні засади аналітичної діяльності.	2	
	«Фабрики думки» як суб'єкти експертно-аналітичної діяльності.	2	
Разом		14	...

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/д ф.
1	2	3	4
1	Інформація та інформаційна політика на сучасному етапі розвитку суспільства.	2	
	Політико-правові засади регулювання інформаційних відносин.	2	

2	Іміджування держави в системі інформаційної політики	2	
3	Загрози інформаційній безпеці.	2	
	Технології інформаційно-комунікаційної діяльності у міжнародних відносинах.	2	
4	«Фабрики думки» як суб'єкти експертно-аналітичної діяльності.	2	
	Досвід діяльності аналітичних центрів у формуванні інформаційної політики.	2	
Разом		14	...

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповіді на семінарських заняттях	<p>Інформація та інформаційна політика на сучасному етапі розвитку суспільства. 1. Сутність епохи інформаційного суспільства. Інформація та знання як головні цінності інформаційного суспільства.</p> <p>2. Інформація, її роль та функції у соціальних системах. Інформація і знання: відмінне та спільне.</p> <p>3. Поняття політичної інформації та її специфіка. Особливості інформації в системі міжнародних відносин.</p> <p>4. Інформаційний простір як об'єкт управління в системі державної інформаційної політики.</p> <p>Політико-правові засади регулювання інформаційних відносин.</p> <p>1. Сутність інформаційних відносин. Інформаційна діяльність.</p> <p>2. Політико-правове середовище діяльності засобів масової інформації.</p>	<p>- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару з обґрунтуванням власної позиції та опорою на рекомендовану літературу – 5 балів</p> <p>- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь – 4 бали</p> <p>- чітка відповідь на питання на основі поверхового опрацювання рекомендованої літератури – 3 бали</p> <p>- стисла відповідь на питання, змістовне доповнення – 2 бали</p> <p>- неповна відповідь на питання, нечіткі та помилкові визначення – 1 бал</p>	2x5=10

		<p>3. Доступ до публічної інформації. Державна таємниця.</p> <p>4. Законодавство про дифамацію. Доктрина «суспільного діяча».</p> <p>5. Правові проблеми регулювання мережі Інтернет.</p> <p>6. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні. Національна програма інформатизації.</p>		
	Розробити презентацію	Тема: Специфіка регулювання інформаційної політики в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз	<p>Докладне представлення матеріалу з власною позицією та ґрунтовним візуальним супроводом – 4 бали</p> <p>Докладне представлення матеріалу з власною позицією, але без візуалізації – 3 бали</p> <p>Поверхове представлення матеріалу – 1-2 бали</p>	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2	-	-	15
2	Відповіді на семінарських заняттях	<p>Іміджування держави в системі інформаційної політики.</p> <p>1. Поняття «імідж держави» та «імідж країни». Імідж держави як суб'єкта міжнародних відносин.</p> <p>2. Державний брендинг. Програми державного інформаційного брендингу країн світу.</p> <p>3. Формування іміджу країни у світовій громадській думці. Інформаційне просування іміджу держави і її позиціонування у системі світового порядку.</p> <p>4. Кризові ситуації в державному іміджмейкінгу. Стратегії культурної дипломатії та технології «м'якої сили» в</p>	<p>- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару з обґрунтуванням власної позиції та опорою на рекомендовану літературу – 5 балів</p> <p>- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь – 4 бали</p> <p>- чітка відповідь на питання на основі поверхового опрацювання рекомендованої літератури – 3 бали</p> <p>- стисла відповідь на питання, змістовне доповнення – 2 бали</p>	1x5=5

		іміджуванні провідних держав світу.	- неповна відповідь на питання, нечіткі та помилкові визначення – 1 бал	
	Творче завдання	Проаналізувати еволюцію державного брендингу України. З'ясувати сутність державної інформаційної політики на різних етапах іміджевого просування країни на світовій арені. Розробити напрями ребрендингу України та власне бачення зовнішньополітичного іміджу нашої країни.	Змістовний аналіз, обґрунтований виклад матеріалу, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість та переконливе демонстрування власної авторської позиції, розробка презентації – 10 балів Те ж саме, але без презентації – 8 балів Змістовний аналіз, обґрунтований виклад матеріалу, оперування багатьма теоретичними джерелами, без демонстрування власної позиції – 6 балів Поверхово виконане завдання – 4 бали	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2	-	-	15
3	Відповіді на семінарських заняттях	Загрози інформаційній безпеці. 1. Поняття і різновиди загроз інформаційній безпеці. Зовнішні інформаційні загрози. 2. Інформаційний суверенітет держави. 3. Механізми реагування на загрози інформаційній безпеці. 4. Двостороннє та багатостороннє співробітництво з міжнародними організаціями у сфері інформаційної безпеки. 5. Інформаційне забезпечення міжнародних конфліктних ситуацій. Публічна дипломатія ЗМК.	- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару з обґрунтуванням власної позиції та опорою на рекомендовану літературу – 5 балів - повна, аргументована і логічно послідовна відповідь – 4 бали - чітка відповідь на питання на основі поверхового опрацювання рекомендованої літератури – 3 бали - стисла відповідь на питання, змістовне доповнення – 2 бали	2x5=10

		<p>Технології інформаційно-комунікаційної діяльності у міжнародних відносинах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління інформацією в умовах кризових ситуацій в міжнародних відносинах. Інформаційні атаки. Технології спіндокторінгу. 2. Інформаційні стратегії в управлінні суспільною думкою. засобами інформаційного впливу. 3. Методи провокацій і ідеологічних війн у міжнародних відносинах. 4. Техніки маніпулювання ЗМІ суспільною свідомістю. 5. Специфіка інформаційно-комунікаційної діяльності в провідних країнах світу та в Україні. 	- неповна відповідь на питання, нечіткі та помилкові визначення – 1 бал	
	Розробити презентацію	<p>Тема: Технології інформаційно-комунікаційної діяльності у міжнародних відносинах.</p> <p>Представити кейси з реальної практики застосування технологій маніпуляцій, спіндокторінгу, пропагандистських кампаній тощо з досвіду тих або інших країн</p>	<p>Докладне представлення матеріалу з власною позицією та ґрунтовним візуальним супроводом – 4 бали</p> <p>Докладне представлення матеріалу з власною позицією, але без візуалізації – 3 бали</p> <p>Поверхове представлення матеріалу – 1-2 бали</p>	5
Усього за ЗМЗ контр. заходів	2	-	-	15
4	Відповіді на семінарських заняттях	<p>«Фабрики думки» як суб'єкти експертно-аналітичної діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та місце «фабрик думки» («think tanks») в сучасному політичному процесі. Проблема інтелектуального 	- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару з обґрунтуванням власної позиції та	2x5=10

		<p>забезпечення супроводу політики.</p> <p>2. Загальний досвід діяльності західних країн, Китаю, Японії. Відмінні риси мозкових центрів від традиційних науково-дослідницьких установ та центрів публічної політики.</p> <p>3. Функції, ресурси та форми участі мозкових центрів у сучасній інформаційній політиці.</p> <p>4. Проблема оцінки впливу мозкових центрів.</p> <p>Досвід діяльності аналітичних центрів у формуванні інформаційної політики.</p> <p>1. Історія створення та умови виникнення перших аналітичних центрів в США.</p> <p>2. Типологія американських «think tanks». Форми участі в політичному процесі та ресурси інформаційного впливу американських мозкових центрів.</p> <p>3. Оцінка можливості впливу аналітичних центрів в США на сучасний інформаційний простір світу.</p> <p>4. Специфіка українських фабрик думки на тлі експертно-аналітичних установ країн пострадянського простору та західних установ.</p> <p>5. Діяльність аналітичних структур в Україні та проблема їх політичної ангажованості.</p>	<p>опорою на рекомендовану літературу – 5 балів</p> <p>- повна, аргументована і логічно послідовна відповідь – 4 бали</p> <p>- чітка відповідь на питання на основі поверхового опрацювання рекомендованої літератури – 3 бали</p> <p>- стисла відповідь на питання, змістовне доповнення – 2 бали</p> <p>- неповна відповідь на питання, нечіткі та помилкові визначення – 1 бал</p>	
	Написання есе	Можливості та перспективи вітчизняних аналітичних центрів у формуванні інформаційної політики України в умовах сучасних викликів	Розгорнута відповідь з власною позицією – 5 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 3-4 бали Неповна відповідь – 1-2 бали	5

		системі міжнародної безпеки		
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	8	-	-	15
Усього за змістові модулі контр. заходів	12	-	-	60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього о балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Усна відповідь на питання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення та розвитку інформаційно-аналітичної діяльності. 2. Сутність та основні принципи інформаційно-аналітичної діяльності. 3. Аналітична діяльність в системі дослідження проблем сучасної світової політики: специфіка та перспективи. 4. Проблема інтерпретації фактів в інформаційній діяльності та типові помилки. 5. Види інформаційно-аналітичної роботи: суть, особливості класифікації та функціонування. 6. Особливості викривлення та спотворення інформації в інформаційно-аналітичній діяльності. 7. Становлення і розвиток інформаційного суспільства: проблеми і перспективи. 8. Особливості національної моделі розвитку інформаційного суспільства. 9. Концепції інформаційного суспільства в суспільствознавстві ХХст. - сьогодення. 10. Інформаційний простір в системі сучасної світової політики. 11. Проблема цифрової нерівності та шляхи її подолання в 	<p>Кількість питань, на які надано повну змістовну відповідь (1 питання – 6 балів)</p> <p>– усього 3 питання</p> <p>5-6 балів – відповідь логічна, повна й аргументована</p> <p>3-4 бали – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті</p> <p>1-2 бали – відповідь поверхова, студент знає основні поняття</p> <p>Визначення поняття – 2 бали</p>	20

		<p>сучасному інформаційному суспільстві.</p> <p>12. Особливості забезпечення безпеки національного інформаційного простору.</p> <p>13. Процес інформаційної глобалізації і Україна: виклики та проблеми.</p> <p>14. Правове регулювання інформаційної політики в Україні.</p> <p>15. Специфіка регулювання інформаційної політики з досвіду сучасних країн за умов різних політичних режимів.</p> <p>16. Концепція Нового міжнародного інформаційного порядку і її вплив на Україну.</p> <p>17. Позиціонування України в світовому інформаційному просторі.</p> <p>18. Зовнішні чинники впливу на сучасну інформаційну політику України.</p> <p>19. Міжнародний імідж України та шляхи його інформаційного просування.</p> <p>20. Інформаційні технології формування іміджу України.</p> <p>21. Стратегії культурної дипломатії та технології «м'якої сили» в іміджуванні провідних держав світу.</p> <p>22. Чинники результативності роботи аналітика.</p> <p>23. Прогностична діяльність в інформаційно-аналітичному процесі.</p> <p>24. Інформаційні війни в структурі сучасних світових процесів: виклики та загрози.</p> <p>25. Причини інформаційних війн на тлі глобалізаційних змін.</p> <p>26. Особливості технологій ведення інформаційних війн.</p> <p>27. Безпека України та інформаційні війни: стан та перспективи.</p> <p>28. Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору.</p> <p>29. Інформаційний суверенітет держави та його забезпечення.</p> <p>30. Інформаційне забезпечення міжнародних конфліктних ситуацій. Публічна дипломатія ЗМК.</p>	
--	--	--	--

		<p>31. Технології спіндокторінгу в реалізації інформаційної політики.</p> <p>32. Методи провокацій і ідеологічних війн у міжнародних відносинах.</p> <p>33. Техніки маніпулювання ЗМІ суспільною свідомістю.</p> <p>34. Специфіка інформаційно-комунікаційної діяльності в провідних країнах світу та в Україні.</p> <p>35. Роль та місце «фабрик думки» («think tanks») в сучасному політичному процесі.</p> <p>36. Діяльність аналітичних центрів США в сучасному інформаційному просторі світової політики.</p> <p>37. Технології впливу експертно-аналітичних центрів на формування інформаційної політики держави.</p> <p>38. Діяльність аналітичних структур в Україні та їх роль в національному державотворенні.</p> <p>39. Роль національних аналітичних структур у забезпеченні геополітичної суб'єктності України.</p> <p>40. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення.</p>		
індивідуальне завдання за темою курсу		<p>Написання творчої роботи за однією з вище зазначених проблемних тем Обсяг – 10-12 сторінок друкованого тексту До роботи додається презентація (обов'язково з елементами візуального супроводу текстового матеріалу), з використанням якої робота має бути «захищена»</p>	<p>17-20 – творча робота повністю розкриває тему, логічно побудована, усі положення аргументовані, доведена авторська позиція, використана достатня літературно-джерельна база, презентація відображує основні положення творчої роботи та містить відповідний ілюстративний матеріал 13-16 – положення творчої роботи недостатньо аргументовані, але робота відзначається логічністю, слабо позначена власна</p>	20

			авторська позиція, презентація недостатньо містить ілюстративного матеріалу 9-12 – слабка аргументація положень, недостатньо змістовно розкрита тема роботи, презентація розроблена поверхово 5-8 – відсутня логічна побудова в роботі, поверхово розкрита тема, висновки недостатньо аргументовані, презентація розроблена примітивно 0-4 – робота не розкриває теми, відсутня презентація	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. / В. М. Варенко. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
2. Кулицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: Навч. посіб./ С.П. Кулицький – К.: МАУП. 2002. – 224с.
3. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч. посіб./ І. Т. Муковський, А.Г. Міщенко, М.М. Шевченко. К.: Кондор, 2012. 224с.
4. Маруховський О. О. Інформаційне суспільство: теоретико-концептуальні засади: навчальний посібник / О. О. Маруховський. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2007. 136 с.
5. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика: навчальний посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. Київ : Знання, 2008. 663 с.
6. Чічановський А. А. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем : підручник / А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. Київ : Грамота, 2010. 568 с.
7. Юдін О. К. Інформаційна безпека держави: навчальний посібник / О. К. Юдін, В. М. Богущ. Х.: Консум, 2005. 576 с.

Додаткова:

1. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: Монографія / І. В. Арістова; За заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 368 с.
2. Боднар І. Міжнародна інформація: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / Ірина Боднар. Львів : «Новий Світ-2000», 2005. 216 с.
3. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія / О. П. Дубас. Київ : Генеза, 2004. 208 с. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: Підручник / В. О. Карпенко. Київ : Нора-Друк, 2006. 320 с.
4. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація: навчальний посібник / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. Київ : Видавничий дім «Слово», 2008. 400 с.
5. Ліпкан В. А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / В. А. Ліпкан, Ю. Є. Максименко, В. М. Желіховський. Київ : КНТ, 2006. 280 с.
6. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: монографія / Є. А. Макаренко. Київ : Наша культура і політика, 2000. 368 с.
7. Макаренко Є. А. Міжнародні інформаційні відносини: монографія / Є. А. Макаренко. Київ : Наша культура і наука, 2002. 452 с.
8. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Є. А. Макаренко, М. М. Рижиков, М. А. Ожеван. Київ: Центр вільної преси, 2006. 916 с.
9. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Г. Почепцов. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2015. 497 с.

Інформаційні джерела:

1. Інформаційні центри ЄС [Електронний ресурс] // Представництво Європейської Комісії в Україні. URL:http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/eu_information_centres/index_uk.htm
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.kiev.ua>
4. Наукова бібліотека НаУКМА. URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua>
5. Библиотека Русского гуманитарного университета. URL: <http://www.vusnet.ru/bibl>
6. Електронна бібліотека. URL: <http://www.e-lib.info>
7. Український соціально-гуманітарний науковий журнал «Людина і політика». URL: <http://www.lp-ua.info> URL: www.ipiend.gov.ua
8. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. URL: www.niss.gov.ua/ Сайт НІСД

9. Сайт Інституту держави і права ім. В. Корецького. URL:
http://idpnan.org.ua/zagalna_informacija.html
10. Communication and Information // UNESCO. URL:
<http://www.unesco.org/webworld/>
11. General Assembly Committee on Information. URL:
<http://www.un.org/ga/coi/>
12. Information for All Programme (IFAP) // UNESCO. URL:
<http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/intergovernmental-programmes/information-for-all-programme-ifap/>
13. Information society // Summaries of EU legislation. URL:
http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/index_en.htm
14. United Nations in Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/>
15. United Nations Information Centres . URL: <http://unic.un.org/>